# UZASADNIENIE

## 1. Cel i potrzeba ustawy.

Celem ustawy jest stworzenie mechanizmu pozwalającego na stymulację inwestycji dokonywanych przez przedsiębiorców. Proponowany instrument da możliwość corocznego jednorazowego rozliczenia nakładów na środki trwałe do wysokości 100 tys. złotych, przy minimalnej wartości nakładów w wysokości 10 tys. złotych. Ponadto, rozszerza się krąg podmiotów, które będą mogły skorzystać z tego rozliczenia – jako instrument nieobjęty reżimem pomocy *de minimis* może on być wykorzystany także przez przedsiębiorców, którzy skorzystali w ostatnich latach np. z dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Możliwość wykorzystania mechanizmu jednorazowej amortyzacji zachęci do dokonywania wydatków na nowe maszyny i urządzenia, które poprawią konkurencyjność przedsiębiorstw i zapewnią lepiej płatne miejsca pracy. Instrument będzie stanowił zachętę zarówno dla już funkcjonujących firm, jak i dla osób planujących założenie działalności gospodarczej.

## 2. Obecne uwarunkowania prawne.

Obecnie rozwiązania dotyczące odpisów na środki trwałe są określone w art. 22k ust. 7 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą updof" oraz w art. 16k ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą updop". Przepisy te stanowią, że podatnicy w roku podatkowym, w którym rozpoczęli działalność, a także mali podatnicy, czyli tacy, których uzyskany przychód wraz z należnym podatkiem VAT w poprzednim roku nie przekroczył 1,2 mln euro, mogą dokonywać jednorazowo odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej środków trwałych, do kwoty nieprzekraczającej w roku podatkowym równowartości 50 tys. euro. Odpisów tych można dokonywać od środków trwałych zaliczonych do grupy 3-8 Klasyfikacji Środków Trwałych, z wyłączeniem samochodów osobowych. Grupa 3-8 Klasyfikacji Środków Trwałych to: kotły i maszyny energetyczne, maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego i specjalistycznego zastosowania, urządzenia techniczne, środki transportu, narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej nie sklasyfikowane. Odpisów dokonuje się w roku podatkowym, w którym środki te zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, do wysokości nieprzekraczającej w jednym roku równowartości kwoty 50 tys. euro łącznej wartości tych odpisów amortyzacyjnych. W roku 2015 była to kwota 216 tys.

złotych. Ponadto, zgodnie m.in. z art. 22k ust. 11 ustawy updof, jednorazowej amortyzacji nie może zastosować podatnik rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej, który w roku rozpoczęcia tej działalności, a także w okresie dwóch lat, licząc od końca roku poprzedzającego rok jej rozpoczęcia, prowadził działalność gospodarczą samodzielnie lub jako wspólnik spółki niemającej osobowości prawnej. Odpisu takiego nie można dokonać, jeśli działalność taką prowadził małżonek tej osoby, a między małżonkami istniała w tym czasie wspólność majątkowa.

Zgodnie z art. 22k ust. 8 ustawy updof oraz art. 16k ust. 8 ustawy updop, podatnicy nie mogą dokonywać jednorazowych odpisów amortyzacyjnych wcześniej niż w miesiącu, w którym środki trwałe zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych. Z kolei wprowadzenie do ewidencji powinno nastąpić najpóźniej w miesiącu, w którym przekazano taki środek trwały do użytku. Obowiązujące regulacje znacznie ograniczają liczbę podmiotów, które mogą skorzystać z tej pomocy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami skorzystać z ulgi mogą jedynie podmioty, które nie wyczerpały jeszcze limitu pomocy *de minimis*, który wynosi dla większości przedsiębiorców 200 tys. euro w okresie 3 lat, a dla wybranych branż – połowę tej kwoty. Istnieje także grupa podmiotów, które są wykluczone z możliwości otrzymania pomocy *de minimis*. Przepisy nie przewidują także możliwości rozliczenia zaliczki na nabywane środki trwałe, co stanowi barierę dla najmniejszych przedsiębiorców, którzy mają największe problemy ze zdobyciem finansowania.

**3. Proponowane zmiany.**

Zgodnie z projektowanym art. 22k ust. 14 i 15 ustawy updof oraz art. 16k ust. 14 i 15 ustawy updop przewiduje się wprowadzenie mechanizmu jednorazowego rozliczenia nakładów inwestycyjnych do kwoty 100 tys. zł rocznie poprzez ich uwzględnienie w kosztach uzyskania przychodów w wyniku dokonanych odpisów amortyzacyjnych. Proponowane przepisy obejmą środki trwałe z grupy 3-6 i 8 Klasyfikacji środków trwałych (maszyny i urządzenia). Z zakresu tego rozwiązania zostały natomiast wyłączone nieruchomości (budynki i budowle) oraz środki transportu. Z regulacji tych będą mogli skorzystać podatnicy nabywający środki trwałe zarówno na własność, jak i na współwłasność, zgodnie z ogólnymi rozwiązaniami obowiązującymi w podatkach dochodowych. Z nowych przepisów będą mogli skorzystać podatnicy podatku PIT i CIT, których inwestycje w środki trwałe w danym roku wyniosły co najmniej 10 tys. zł i dotyczyły nowych środków trwałych. Limit 100 tys. zł

obejmuje łączną kwotę odpisu amortyzacyjnego oraz kwotę dokonanej wpłaty na poczet dostawy środka trwałego.

Dodatkowo projekt przewiduje, że podatnik będzie mógł uwzględnić w limicie 10 tys. zł wartość kilku środków trwałych, przy czym wartość każdego z tych środków trwałych musi być wyższa niż 3,5 tys. zł. Jednocześnie jeżeli podatnik rozpocznie amortyzację środka trwałego o wartości poniżej 10 tys. zł i powyżej 3,5 tys. zł, i następnie uwzględni jego wartość w limicie 10 tys. zł, to dokonane dotychczas odpisy amortyzacyjne pozostają w kosztach, a uwzględnieniu w ramach jednorazowego odpisu w kwocie 100 tys. zł podlega niezamortyzowana wartość tego środka trwałego (art. 22k ust. 17 updof i art. 16k ust. 17 updop).

W sytuacji, gdy podatnik poniesie wydatek inwestycyjny o wartości powyżej 100 tys. zł to dokonuje w roku podatkowym jednorazowego odpisu do tej kwoty, a pozostałą nadwyżkę będzie amortyzował wg ogólnych zasad w następnych latach podatkowych, przy czym suma dokonanych odpisów amortyzacyjnych i wpłaty, o której mowa w art. 22 ust. 1s zaliczonej do kosztów uzyskania przychodów nie może przekroczyć wartości początkowej tych środków trwałych.

Z proponowanych rozwiązań będą mogli skorzystać podatnicy niezależnie od formy prowadzonej działalności gospodarczej. Jednakże w przypadku prowadzenia działalności w formie spółki niebędącej osobą prawną limit odpisów amortyzacyjnych w wysokości 100 tys. zł, będzie dotyczyć wszystkich wspólników tej spółki (projektowany art. 22k ust. 19 ustawy updof i art. 16k ust. 19 ustawy updop).

Uwzględniając, iż w obowiązujących przepisach funkcjonuje rozwiązanie dotyczące możliwości jednorazowego odpisu amortyzacyjnego do kwoty 50 tys. euro (skierowane do małych podatników i rozpoczynających prowadzenie działalności), to w przypadku nabycia środka trwałego uprawniającego do skorzystania z jednorazowego odpisu amortyzacyjnego zarówno w wysokości 50 tys. euro i proponowanego w wysokości 100 tys. zł, to odpisu w stosunku do tego środka trwałego będzie mógł dokonać wyłącznie na podstawie jednego z tych rozwiązań (projektowany art. 22k ust. 20 ustawy updof i art. 16k ust. 20 ustawy updop).

Dodatkowo proponuje się w art. 22 ust. 1s updof i art. 15 ust. 1zd updop umożliwienie podatnikom zaliczania bezpośrednio do kosztów uzyskania przychodów dokonanych wpłat (np. zaliczek) na poczet nabycia środka trwałego, którego dostawa zostanie wykonana w następnych okresach sprawozdawczych tj. w następnym miesiącu, kwartale lub roku. Przez

nabycie środka trwałego rozumiemy uzyskanie własności tego środka w każdy prawem przewidziany sposób np. w drodze umowy kupna-sprzedaży czy leasingu. Wpłaty te dotyczą środków trwałych, które są nowe, zaliczane do grupy 3-6 i 8 Klasyfikacji Środków Trwałych i ich wartość początkowa wynosi co najmniej 10 tys. zł. Regulacja ta dotyczy również więcej niż jednego środka trwałego o wartości każdego z nich powyżej 3,5 tys. zł, jeżeli ich łączna wartość początkowa wynosi co najmniej 10 tys. zł. Rozwiązanie to znajduje zastosowanie w przypadku, gdy dostawa środka trwałego zostanie wykonana w następnych okresach sprawozdawczych. Jeżeli jednak dostawa nie zostanie zrealizowana np. w wyniku odstąpienia od umowy, to podatnik będzie obowiązany do dokonania korekty kosztów uzyskania przychodów na ogólnych zasadach (art. 22 ust. 7c-7f updof i art. 15 ust. 4i-4l updop). Uwzględnienie dokonanej zaliczkowo wpłaty pozwoli podatnikom, którzy nabywają środek trwały dokonując przedpłaty, wcześniejsze uwzględnienie w kosztach uzyskania przychodu poniesionego nakładu inwestycyjnego. Jednocześnie zaliczka ta zostanie następnie uwzględniona poprzez pomniejszenie kwoty jednorazowego odpisu.

Ponadto w przepisach art. 22k ust. 21 ustawy updof i art. 16k ust. 21 ustawy uodop przewiduje się, w określonych w przepisach sytuacjach, obowiązek uwzględnienia w przychodach zaliczonej uprzednio do kosztów uzyskania przychodów zaliczki. Regulacje te obejmą zdarzenia zaistniałe zarówno przed jak i po nabyciu środka trwałego. Obowiązek doliczenia wpłaty do przychodów powstanie w przypadku, gdy przed nabyciem środka trwałego podatnik zakończy działalność gospodarczą albo zmieni formę opodatkowania na zryczałtowaną. Natomiast po nabyciu środka trwałego, obowiązek doliczenia wpłaty do przychodów nastąpi, gdy podatnik dokona zbycia środka trwałego albo rozpocznie amortyzację na ogólnych zasadach tj. z zastosowaniem metody liniowej lub degresywnej rezygnując tym samym z jednorazowej amortyzacji.

Powyższe rozwiązania podyktowane są tym, że zaliczka dotyczy środka trwałego i jest uwzględniana w jego wartości początkowej – czyli w wydatku na jego nabycie, a zatem i w jednorazowym odpisie amortyzacyjnym. Nie ma uzasadnienia aby taka zaliczka pomniejszała podstawę opodatkowania, w przypadku korzystania z takiej formy opodatkowania (zryczałtowane formy opodatkowania), w której nie są dokonywane odpisy amortyzacyjne stanowiące koszty podatkowe. Z tych samych względów brak jest również uzasadnienia do uwzględniania zaliczki w kosztach w przypadku likwidacji działalności gospodarczej. Natomiast w przypadku podjęcia decyzji o amortyzacji środka trwałego według zasad ogólnych (rezygnacja z jednorazowego odpisu amortyzacyjnego), to brak takiego rozwiązania

oznaczałby dwukrotne zaliczenia tego samego wydatku do kosztów uzyskania przychodów (raz zaliczka uwzględniana bezpośrednio w kosztach podatkowych, drugi raz – poprzez odpisy amortyzacyjne). Również w przypadku zbycia środka trwałego na nabycie którego dokonano zaliczkowej wpłaty i uwzględnienia tej wpłaty w kosztach podatkowych, brak takiej regulacji skutkowałby dwukrotnym zaliczeniem do kosztów tego samego wydatku – raz jako zaliczki a drugi raz jako kosztu podatkowego uwzględnianego przy zbyciu środka trwałego.

Zgodnie z art. 3 projektu ustawy nowe przepisy mają zastosowanie do środków trwałych nabytych od dnia 1 stycznia 2017 r., jak i dokonanych od tego dnia wpłat na poczet nabycia środków trwałych.

Projekt ustawy przewiduje 14 – dniowe vacatio legis.

**4. Skutki społeczno-gospodarcze.**

W 2015 roku w przedsiębiorstwach podatek należny wykazało 175 535 podatników CIT oraz 402 198 płatników PIT-36L oraz 727 607 płatników PIT 36. Równocześnie jest to liczba podmiotów, które będą mogły skorzystać z projektowanego jednorazowego rozliczenia nakładów na inwestycje. Oczywiście nie wszystkie podmioty skorzystają z tej możliwości czy nawet jej części, ponieważ nie każdy z przedsiębiorców będzie inwestował ponad 10 tys. złotych rocznie lub nie będzie to dla inwestora opłacalne ze względu na profil działalności. Na podstawie obecnej struktury przedsiębiorstw oraz wyliczeń Ministerstwa Rozwoju zakłada się, że z programu skorzysta ok. 154 tys. przedsiębiorców, a w tym: ok. 121 tys. podatników PIT-36L i PIT 36 oraz 32 tys. podatników CIT. Jest to znaczący krąg beneficjentów programu.

Ważnym skutkiem wprowadzenia zmian, będzie aktywizacja podmiotów, które dotychczas nie podejmowały się większych inwestycji, gdyż przekraczały one możliwości finansowe przedsiębiorców. Przedsiębiorca nabywający środek trwały mógł w ciężar kosztów zaliczyć jedynie część jego ceny, a ponadto mógł być zmuszony by zapłacić podatek dochodowy od kwoty różnicy pomiędzy ceną a wartością odpisów amortyzacyjnych dokonanych w danym roku. Dzięki proponowanym zmianom przedsiębiorstwa będą miały szanse na zwiększenie konkurencyjności oraz na przeprowadzenie większych inwestycji, co zgodnie z przeprowadzonymi symulacjami ekonomicznymi prowadzi do zwiększenia zatrudnienia i zamożności społeczeństwa.

W krajach należących do Unii Europejskiej system odliczeń od dochodów jest przyjętą praktyką stymulowania wzrostu nakładów na inwestycje. W Wielkiej Brytanii możliwe jest jednorazowe odliczenie amortyzacji nakładów na środki trwałe z wyłączeniem samochodów osobowych o wartości nie wyższej niż 200 tys. funtów. W Hiszpanii możliwe jest dokonanie jednorazowej amortyzacji środków trwałych do wysokości 10 milionów euro, a odliczenia takiego mogą dokonać małe i średnie przedsiębiorstwa pod warunkiem utrzymania stanu zatrudnienia. Z kolei na Węgrzech wprowadzono możliwość jednorazowej amortyzacji zaliczki na poczet zakupu maszyn, urządzeń, środków transportu z wyłączeniem samochodów osobowych, budynków i ziemi oraz ulepszenia środka trwałego.

Projekt stwarza szansę na stworzenie klimatu sprzyjającego przedsiębiorcom i podejmowaniu nowych inwestycji. Jednocześnie, dzięki unowocześnieniu parku maszynowego przedsiębiorstw, w gospodarce powstaną nowe, wysokopłatne miejsca pracy dla specjalistów.

**5. Wpływ na budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.**

Proponowany projekt będzie wywoływał zmiany w dochodach budżetu państwa. Dochody budżetu państwa zmniejszą się od 64 do 88 milionów złotych rocznie. Złoży się na to spadek dochodów z podatku CIT, przy jednoczesnym wzroście dochodów z podatku PIT (w wyniku wzrostu dochodów osób fizycznych). Niemniej jednak, należy mieć na uwadze, że spadek ten będzie wynikał z innego rozłożenia w czasie należności, aniżeli to ma to miejsce dotychczas, a nie umniejszenia należności. Ponadto, celem programu jest stymulacja strony podażowej gospodarki, co w średnim okresie powinno prowadzić do podniesienia potencjału produkcyjnego gospodarki, a przez to do podniesienia bazy podatkowej i w konsekwencji wpływów do budżetu państwa.

Analizy makroekonomiczne wykazują, że wprowadzana zmiana poprzez stymulację inwestycji będzie stanowiła istotny impuls popytowy. W szczególności skutkiem programu po uwzględnieniu skutków mnożnikowych będzie około 2800 nowych miejsc pracy. Innymi słowy, baza podatkowa zostanie poszerzona czego beneficjentem będą miedzy innymi JST, które zatrzymają część wpływów PIT. Szacunkowe obliczenia, pozwoliły na ustalenia, iż program wygeneruje dodatkowo około 2800 miejsc pracy, co przełoży się na wzrost dochodów o około 138 mln zł, a to będzie skutkowało wzrostem wpływów wzrostem wpływów budżetowych, a także wzrostem dochodów do dyspozycji konsumentów, a przez to wydatków na konsumpcję i pośrednio wpływów z tytułu podatku VAT. Efekty w latach kolejnych indeksowane zostały o prognozę wskaźników makroekonomicznych, a zwłaszcza

dynamiki PKB Polski. Należy się liczyć, ze wzrostem kapitału produkcyjnego, co sprawi, że poziom potencjalnego PKB w Polsce wzrośnie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006) z chwilą skierowania do uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rozwoju oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 39 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.